

Belastingdienst

Giftenaftrek kost overheid jaarlijks 458 mln euro.

Wordt giftenaftrek met meer 50% versoberd?

Beoogd nieuw kabinet van plan om hard in te grijpen

Door: Louise Stefels en Andrew MacKay

27-05-2024

Fiscaliteit Analyse

Het nieuwe kabinet streeft naar lastenverlichting vanaf 2025 voor werknemers en ondernemers en naar meer bestaanszekerheid voor mensen in de knel. Voor deze uitgaven en lastenverlichtingen is dekking nodig. Daarbij kijkt het kabinet onder meer naar een verlaging van de giftenaftrek.

Het gaat om de giftenaftrek in de inkomstenbelasting, de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting en de vrijstelling in box 2 voor het geven uit de vennootschap.

In de financiële bijlage van het akkoord staat dat het beoogde kabinet vanaf 2025 jaarlijks 100 miljoen euro wil bezuinigen op de giftenaftrek.

Deze bezuiniging zou uiteindelijk in 2028 moeten oplopen tot 250 miljoen euro. Deze stijging volgt uit het voornemen om per 2028 de giftenaftrek in de inkomstenbelasting uniform te maken. De giftenaftrek kost de overheid op dit moment overigens jaarlijks circa 458 miljoen euro. Met deze maatregel wordt de giftenaftrek dus voor meer dan de helft versoerd.

Bewogen geschiedenis

De giftenaftrek werd in 1952 ingevoerd. Het doel van de giftenaftrek is het stimuleren van geefgedrag aan algemeen nut beogende instellingen (ANBI's), verenigingen en steunstichtingen van een sociaal belang behartigende instelling (SBBI). In 2023 werd al besloten om een plafond van € 250.000 in te stellen binnen de periodieke-giftenaftrek.

Onder andere na protesten vanuit de goede doelen en de vermogensfondsen is het negatieve effect van deze maatregel deels gerepareerd doordat giften van een eigen vennootschap – voor box 2-doeleinden – boven het wettelijk maximum van de vennootschapsbelasting (50% van de winst met een absoluut maximum van € 100.000) niet meer worden aangemerkt als een uitkering van de desbetreffende vennootschap aan de aandeelhouder (en ook niet voor de dividendbelasting).

Recent onderzoek

Het beoogde kabinet wil nu echter hard ingrijpen in de giftenaftrek, hierbij lijkt het zich te baseren op een recent onderzoek. In opdracht van het ministerie van Financiën heeft SEO Economisch Onderzoek de giftenaftrek geëvalueerd voor de periode 2016-2021 naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de giftenaftrek, met als resultaat het rapport '[Geven en nemen](#)'.

Hieruit blijkt dat de giftenaftrek weliswaar doeltreffend is omdat het geven stimuleert, maar niet doelmatig zou zijn omdat er weinig extra zou worden gegeven door de giftenaftrek.

In dit rapport is onder andere een experiment uitgevoerd naar het effect op de geefbereidheid bij het verlagen van het aftrektarief tot 20%. Een verlaging tot 20% bleek tot iets lagere giften te zullen leiden maar zou ook tot € 131 miljoen meer belasting kunnen opbrengen.

Gelijktrekken soorten giften

De bedoeling lijkt om vanaf 2028 het verschil in aftrek tussen eenmalige giften en periodieke giften te laten vervallen. Naast een extra budgetbesparing van € 150 miljoen zou dit positief zijn voor de uitvoerbaarheid voor de belastingdienst. Dit zou echter betekenen dat periodieke giften fiscaal (veel) minder interessant worden.

Periodieke giften bieden goede doelen echter vooral meer zekerheid op toekomstige inkomsten, immers een periodieke gift wordt voor minimaal vijf jaar aangegaan. Zonder incentive voor gevers om periodiek bij te dragen aan goede doelen zal deze vorm van geven mogelijk aan populariteit verliezen. Een gevolg hiervan zal zijn dat goede doelen die grotendeels afhankelijk zijn van giften een nog grotere uitdaging krijgen om hun jaarlijkse budget rond te maken.

Het laatste woord is hier zeker nog niet over gezegd, maar het mag duidelijk zijn dat de samenleving en talloze unieke maatschappelijke initiatieven gebaat zijn bij een gunstig geefklimaat.

Louise Stefels en Andrew MacKay zijn verbonden aan Filantropie Services van Van Lanschot Kempen.